

SỬ DỤNG CHATGPT KHI HỌC TIẾNG TRUNG NHƯ NGOẠI NGỮ HAI CỦA SINH VIÊN NGÀNH NGÔN NGỮ ANH: THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

Lê Thị Hồng Nhiên¹

Nguyễn Thị Diễm Kiều²

Ngành ngôn ngữ Trung Quốc, Đại học Trà Vinh

² Đại học Trà Vinh; Nghiên cứu sinh Tiến sĩ, Sichuan University, China

Email: kieunttd@tvu.edu.vn

Tóm tắt: Nghiên cứu làm rõ thực trạng sử dụng ChatGPT khi học tiếng Trung như ngoại ngữ hai của sinh viên ngành Ngôn ngữ Anh, đồng thời cung cấp những giải pháp nhằm tối ưu hóa lợi ích khi sử dụng công cụ này để học tiếng Trung. Thông qua các phương pháp như khảo sát, câu hỏi mở và tổng hợp nghiên cứu hiện có, kết quả thu được cho thấy sinh viên ngành Ngôn ngữ Anh thường sử dụng ChatGPT để tìm kiếm kiến thức mới, dịch câu, dịch đoạn văn, học từ vựng, ngữ pháp, làm bài tập giáo viên giao và sử dụng bất cứ khi nào họ muốn. Để tối ưu hóa lợi ích của ChatGPT khi học tiếng Trung, sinh viên cần sử dụng một cách có chọn lọc, tránh ỉ lại vào công cụ, chi tiết hóa câu lệnh đồng thời kết hợp sử dụng ChatGPT và các phương pháp học tập khác, ngoài ra còn có thể cân nhắc sử dụng tài khoản VIP của ChatGPT để thu được hiệu quả học tập tốt hơn.

Từ khóa: ChatGPT, học tiếng Trung, trí tuệ nhân tạo, thực trạng, giải pháp.

ENGLISH-MAJORED STUDENTS USED CHATGPT TO LEARN CHINESE AS A SECOND FOREIGN LANGUAGE: SITUATION AND SOLUTIONS

Le Thi Hong Nien

Nguyen Thi Diem Kieu*

Chinese Language Major, Tra Vinh University

² Tra Vinh University; PhD Candidate, Sichuan University, China

Email: kieunttd@tvu.edu.vn

Abstract: This study clarified the current situation of English-majored students used ChatGPT when learning Chinese as a second foreign language as well as provided some solutions to optimize the benefits of using this tool to learn Chinese. Through methods such as surveys, open-ended questions, and synthesizing existing research, the results show that English-majored students often use ChatGPT to search for new knowledge, translate sentences, translate paragraphs, learn vocabulary, grammar, do homework assigned by teachers, and use it whenever they want. To optimize the benefits of ChatGPT in learning Chinese, students need to use it selectively, avoid relying on the tool, specify the commands, and combine the use of ChatGPT with other learning methods. In addition, they can consider using ChatGPT's VIP account to achieve better learning results.

Keywords: ChatGPT, Chinese language learning, artificial intelligence (AI), situation, solutions.

Nhận bài: 15/06/2025

Phản biện: 15/07/2025

Duyệt đăng: 20/07/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Cùng với sự phát triển của thời đại internet, ngày càng có nhiều sự quan tâm đến các mô hình ngôn ngữ lớn (large language models) về trí tuệ nhân tạo (AI) và ứng dụng thực tế của chúng (Essel và cộng sự, 2024), và ChatGPT được xem là một trong những ứng dụng AI được chú ý nhiều nhất hiện nay, đặc biệt là việc ứng dụng ChatGPT trong học tập. Thông qua quá trình hỗ trợ học tập đa dạng và cá nhân hóa, tạo ra tài liệu học tập phong phú, giao diện hỏi đáp thông minh và trải nghiệm học tập nhập vai, ChatGPT làm việc như một “gia sư cá nhân”, cung cấp cho người học hỗ trợ học tập cá nhân hóa và tài nguyên học tập đa dạng, thông qua tương tác với ChatGPT, người học có thể trải nghiệm môi trường học tập thực tế hơn và nhận được sự hướng dẫn chuyên nghiệp bất cứ lúc nào. Loại tương tác thông minh này

không chỉ khơi dậy động lực học tập của người học mà còn thúc đẩy sự phát triển khả năng tự học và thực hành của người học, đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao năng lực học tiếng Trung. (Yun, 2024).

Trong việc học ngôn ngữ, theo Karatas và cộng sự (2024), việc học ngôn ngữ được hỗ trợ bởi ChatGPT có tác động tích cực đến một số kỹ năng ngôn ngữ nhất định, đặc biệt là kỹ năng viết và ngữ pháp, cũng như khả năng tiếp thu từ vựng mới. Đây chính là những yếu tố quan trọng để phát triển kỹ năng ngôn ngữ, giúp người học dễ dàng tiếp thu ngôn ngữ đích. Tại Việt Nam, trong đà hội nhập kinh tế quốc tế, số lượng người học ngoại ngữ, đặc biệt là tiếng Trung đang ngày càng gia tăng. Ở các trường đại học, việc giảng dạy tiếng Trung đang được chú trọng, không chỉ dành riêng

cho sinh viên chuyên ngành, mà việc đào tạo tiếng Trung như một ngoại ngữ hai cũng đang là xu thế được nhiều trường và nhiều sinh viên ngành khác quan tâm, trong đó có sinh viên ngành Ngôn ngữ Anh. Để theo kịp xu thế, sinh viên ngành Ngôn ngữ Anh cũng bắt đầu ứng dụng nhiều công cụ hỗ trợ học tập để việc học tiếng Trung trở nên dễ dàng hơn. Do đó, nếu nhóm sinh viên này nắm bắt được xu thế toàn cầu và ứng dụng ChatGPT như một công cụ hữu ích để hỗ trợ học tiếng Trung, thì việc thành thạo ngôn ngữ này một cách nhanh chóng là hoàn toàn có thể.

Vậy thì, thực trạng sử dụng ChatGPT để học tiếng Trung như một ngoại ngữ hai của sinh viên ngành Ngôn ngữ Anh hiện giờ ra sao? Làm sao để ứng dụng ChatGPT một cách có hiệu quả trong học tiếng Trung? Đây đều là những vấn đề cần được đào sâu và nghiên cứu. Để làm rõ những vấn đề trên, trong phạm vi bài nghiên cứu này, nhóm tác giả sẽ tiến hành phân tích hai vấn đề như sau: (1) Thực trạng sử dụng ChatGPT khi học tiếng Trung như ngoại ngữ hai của sinh viên ngành Ngôn ngữ Anh tại trường Đại học Trà Vinh; (2) Giải pháp ứng dụng một cách có hiệu quả công cụ ChatGPT khi học tiếng Trung.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Tổng quan về vấn đề nghiên cứu

Sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin và truyền thông trong những năm gần đây đã mở ra nhiều cơ hội mới cho giáo dục, đặc biệt là trong giảng dạy và học ngoại ngữ. Đối với tiếng Trung, việc ứng dụng công nghệ, trong đó có ChatGPT, đã góp phần nâng cao hiệu quả học tập, tạo môi trường học linh hoạt, giàu tính tương tác, qua đó cải thiện năng lực ngôn ngữ và kỹ năng giao tiếp thực tế của người học (Thúy, 2024). ChatGPT cho phép tái định hình phương pháp dạy và học, biến lớp học thành không gian năng động với chiến lược giảng dạy sáng tạo, lấy người học làm trung tâm và nội dung phong phú (Yun, 2024). Khả năng tương tác liên tục của ChatGPT thu hút sự tham gia tích cực, hỗ trợ phát triển kỹ năng viết, giao tiếp và đàm thoại (Shahid, 2023; Ling et al., 2023; Dai et al., 2023).

Trong học tiếng Trung, người học thường gặp khó khăn về ngữ pháp, từ vựng, kỹ năng nghe nói và tâm lý (Quang et al., 2024). Do khác biệt hệ thống ngôn ngữ và chữ viết, việc ghi nhớ từ vựng chữ Hán, sử dụng từ đa nghĩa, hay thiếu tự tin khi giao tiếp là thách thức lớn. ChatGPT có thể hỗ trợ khắc phục các vấn đề này nhờ khả năng giải thích

ngữ pháp, cung cấp ví dụ, gợi ý từ vựng phù hợp và mô phỏng hội thoại (Karataş et al., 2024). Bên cạnh đó, công cụ này còn đóng vai trò như một nguồn hỗ trợ học tập cá nhân hóa, tạo điều kiện luyện tập thực tế và cải thiện kỹ năng toàn diện.

Theo Moradi (2025), thói quen sử dụng (habit) là yếu tố ảnh hưởng mạnh nhất đến ý định và hành vi sử dụng ChatGPT trong học ngoại ngữ. Sinh viên ưu tiên các công cụ mang lại lợi ích cụ thể, tiện lợi và được cộng đồng sử dụng rộng rãi. ChatGPT đáp ứng các tiêu chí này khi giúp rút ngắn thời gian học, tối ưu hóa thao tác và mang lại hiệu quả thực tiễn.

Tuy đã có nhiều nghiên cứu trong và ngoài nước về ChatGPT trong giáo dục ngoại ngữ, song các nghiên cứu chuyên sâu vào thực trạng và giải pháp ứng dụng ChatGPT để học tiếng Trung như ngoại ngữ hai cho sinh viên ngành Ngôn ngữ Anh tại Việt Nam còn hạn chế, đặc biệt ở phạm vi từng trường đại học. Việc triển khai nghiên cứu sâu trong bối cảnh này không chỉ đáp ứng nhu cầu thực tiễn của địa phương, mà còn đóng góp đáng kể cho lĩnh vực giáo dục ngôn ngữ và ứng dụng công nghệ trong dạy – học hiện đại.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

2.2.1 Đối tượng nghiên cứu

Nghiên cứu được tiến hành trên nhóm đối tượng gồm 63 sinh viên chuyên ngành Ngôn ngữ Anh có sử dụng ChatGPT để hỗ trợ quá trình học tiếng Trung như ngoại ngữ hai tại trường Đại học Trà Vinh.

2.2.2 Công cụ nghiên cứu

Để tìm hiểu về thực trạng và giải pháp khi sử dụng ChatGPT trong việc học tiếng Trung như ngoại ngữ hai của sinh viên ngành Ngôn ngữ Anh, nhóm tác giả đã tiến hành một nghiên cứu hỗn hợp (mixed-method) giữa định lượng (khảo sát) và định tính (câu hỏi mở). Cụ thể, nhóm tác giả tiến hành thực hiện bảng khảo sát theo hình thức trắc nghiệm, thang đo Likert và câu hỏi mở kết hợp với tổng hợp và đối chiếu với kết quả nghiên cứu từ các nghiên cứu sẵn có nhằm đưa ra kết luận phù hợp nhất.

2.2.3 Phân tích dữ liệu

Kết quả khảo sát thu được được nhóm tác giả phân tích bằng phần mềm IBM SPSS Statistics 27, các thống kê mô tả bao gồm giá trị trung bình (Mean), và độ tin cậy (Cronbach's Alpha). Câu hỏi mở được phân tích thủ công bằng cách thu thập và gom nhóm những câu trả lời tương tự để phân tích tỉ lệ.

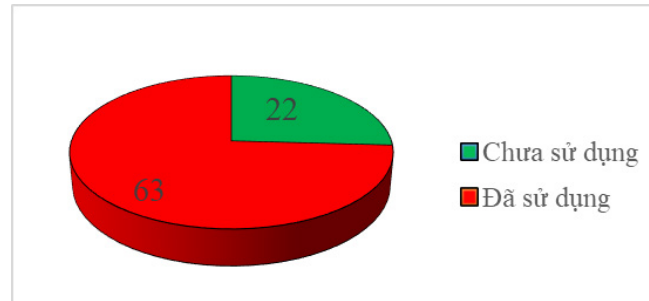
2.3. Kết quả nghiên cứu và thảo luận

2.3.1 Kết quả nghiên cứu

2.3.1.1 Thực trạng sử dụng ChatGPT khi học tiếng Trung như ngoại ngữ hai của sinh viên ngành Ngôn ngữ Anh

Để thu được kết quả nghiên cứu, nhóm tác giả

đã thực hiện một cuộc khảo sát online trên đối tượng sinh viên ngành Ngôn ngữ Anh đang học tiếng Trung như ngoại ngữ hai tại trường Đại học Trà Vinh. Trong số 85 sinh viên tham gia khảo sát, có đến 63 người có sử dụng ChatGPT để học tiếng Trung, chiếm tỉ lệ 74.1%.

Hình 1: Biểu đồ tỉ lệ sinh viên có sử dụng ChatGPT để học tiếng Trung (N=85)

Hình 1: Biểu đồ tỉ lệ sinh viên có sử dụng ChatGPT để học tiếng Trung (N=85)

Vì nghiên cứu tập trung vào làm rõ thực trạng và giải pháp của việc sử dụng ChatGPT để học tiếng Trung như ngoại ngữ hai nên nhóm tác giả chỉ tiến hành phân tích số liệu trên nhóm đối tượng 63 người có sử dụng. Từ số liệu thu được, nhóm tác giả phát hiện sinh viên có sử dụng ChatGPT chủ yếu là sinh viên năm nhất (39.7%) và năm hai (55.6%). Trình độ tiếng Trung của nhóm đối tượng này chủ yếu ở cấp độ sơ cấp (76.2%) và không có sinh viên ở trình độ cao cấp.

Tiếp theo, nhóm tác giả cũng tiến hành khảo sát với các câu hỏi liên quan đến thực trạng sử dụng công cụ này trong học tập tiếng Trung. Giá

trị Cronbach's Alpha để đo độ tin cậy của kết quả khảo sát thu được là $\alpha = .634$, cho thấy kết quả thu được ở mức đáng tin cậy.

Tiếp theo là các số liệu như Giá trị trung bình (M) và Độ lệch chuẩn (SD) cũng được đưa vào phân tích thực trạng sử dụng ChatGPT để học tiếng Trung nhằm lấy giá trị tham chiếu. Khi được hỏi về mục đích sử dụng theo thang đo Likert 5 bậc, với M từ 1-1.80 là Hoàn toàn không đồng ý, 1.81-2.60 là Không đồng ý, 2.61-3.40 là Trung lập, 3.41-4.20 là Đồng ý và 4.21-5.00 là Hoàn toàn đồng ý (Pimentel, 2010). Kết quả thu được cho thấy toàn bộ số người tham gia khảo sát đều đồng ý với thực trạng mà nhóm tác giả đề xuất. Chi tiết xem tại bảng 2.

Bảng: Thực trạng sử dụng ChatGPT để học tiếng Trung (N=118)

Nội dung câu hỏi	Giá trị trung bình	Độ lệch chuẩn
1. Tôi thường sử dụng ChatGPT để tìm hiểu kiến thức mới.	4.0317	.96667
2. Tôi thường sử dụng ChatGPT để tra cứu từ vựng.	3.6508	1.23339
3. Tôi thường sử dụng ChatGPT để học ngữ pháp.	3.5079	1.22965
4. Tôi thường sử dụng ChatGPT để học cách viết câu.	3.6667	1.04727
5. Tôi thường sử dụng ChatGPT để dịch câu.	4.0476	.97432
6. Tôi thường sử dụng ChatGPT để dịch đoạn văn.	4.0635	.98165
7. Tôi thường sử dụng ChatGPT để làm bài tập giáo viên giao.	3.4127	1.18641
8. Tôi sử dụng ChatGPT để học tiếng Trung bất cứ khi nào tôi muốn.	3.8413	1.11016

Từ số liệu trên ta có thể thấy phần lớn sinh viên sử dụng ChatGPT để học tiếng Trung với tần suất

cao. Trong số các hoạt động học tập, tìm hiểu kiến thức mới ($M \approx 4.03$, $SD \approx .97$), dịch câu ($M \approx 4.05$,

SD≈.97) và dịch đoạn văn (M≈4.06, SD≈.98) là những hoạt động được sử dụng phổ biến nhất. Bên cạnh đó, việc sử dụng ChatGPT cho các hoạt động cụ thể để học tiếng Trung như tra cứu từ vựng (M≈3.65, SD≈1.23) và học cách viết câu (M≈3.67, SD≈1.05) cũng được nhiều sinh viên lựa chọn ở mức đồng ý nhằm nâng cao trình độ tiếng Trung của mình. Ngoài ra, việc sử dụng ChatGPT để học tiếng Trung bất cứ khi nào muốn dùng cũng có số

liệu ở mức đồng ý (M≈3.84, SD≈1.11).

2.3.1.2 Giải pháp tối ưu hóa lợi ích của ChatGPT khi học tiếng Trung của sinh viên

Để tìm hiểu về các giải pháp tối ưu hóa lợi ích của ChatGPT khi học tiếng Trung, nhóm tác giả đã tiến hành thu thập ý kiến của người học thông qua câu hỏi mở. Dựa trên ý kiến từ phía 32 người tham gia trả lời, nhóm tác giả đã tiến hành tổng hợp và phân loại thành năm giải pháp chính.

Bảng: Giải pháp tối ưu hóa lợi ích của ChatGPT khi học tiếng Trung (N=32)

Nội dung câu hỏi	Số lượng	Tỉ lệ (%)
1. Sử dụng ChatGPT một cách chọn lọc	11	34.38
2. Tránh ỉ lại vào ChatGPT	11	34.38
3. Chi tiết hóa câu lệnh	6	18.75
4. Dùng tài khoản VIP của ChatGPT	2	6.25
5. Kết hợp đồng thời ChatGPT và các phương pháp học tập khác	2	6.25

2.3.2 Thảo luận

Kết quả nghiên cứu cho thấy 74,1% sinh viên ngành Ngôn ngữ Anh tại Trường Đại học Trà Vinh sử dụng ChatGPT khi học tiếng Trung như ngoại ngữ hai, chủ yếu là sinh viên năm nhất và năm hai (95,3%). Đây là nhóm mới bắt đầu học, còn hạn chế về kiến thức tiếng Trung, nên thường gặp khó khăn khi hoàn thành các bài tập đòi hỏi nền tảng vững chắc. ChatGPT đáp ứng nhu cầu hỗ trợ học tập, giúp giải quyết các khó khăn này, nên được nhiều sinh viên yêu thích.

Tiếng Trung là ngoại ngữ hai được lựa chọn nhiều nhất tại trường, với số lượng sinh viên gấp 2–3 lần so với tiếng Pháp hoặc tiếng Hàn. Tuy nhiên, chương trình chỉ gồm 4 học phần (240 tiết), nên sinh viên thường chỉ đạt trình độ sơ cấp (HSK3) sau khi hoàn thành. Do đó, tự học là cần thiết để nâng cao trình độ, và ChatGPT được dùng để tìm kiếm kiến thức mới, dịch câu, luyện viết, bổ sung từ vựng và ngữ pháp.

Tuy nhiên, một số sinh viên lạm dụng công cụ để đối phó với bài tập, gây ảnh hưởng tiêu cực đến đánh giá học tập. Ngoài ra, 11/32 ý kiến nhấn mạnh cần sử dụng ChatGPT có chọn lọc, vì thông tin có thể thiếu chính xác (Wang et al., 2010; Yang, 2024). Việc quá ỷ lại còn làm suy giảm kỹ năng, hạn chế tư duy và giảm tính chủ động (Karataş et

al., 2024; Zhong et al., 2023).

Để tối ưu hóa lợi ích, sinh viên cần đặt câu lệnh chi tiết, hỏi đa dạng dạng câu, cân nhắc dùng tài khoản nâng cấp, nhưng quan trọng hơn là sử dụng thông minh, kết hợp với phương pháp học truyền thống và giao tiếp thực tế để phát triển kỹ năng toàn diện, tránh nhàm chán và nâng cao hiệu quả học tiếng Trung.

III. KẾT LUẬN

Việc sử dụng ChatGPT khi học tiếng Trung như ngoại ngữ hai của sinh viên ngành Ngôn ngữ Anh đang dần trở nên phổ biến. Sinh viên sử dụng ChatGPT để tìm hiểu kiến thức mới, dịch câu, dịch đoạn văn, học thêm từ vựng, ngữ pháp và làm bài tập giảng viên giao, thậm chí là sử dụng bất cứ khi nào cảm thấy cần thiết. Điều này cho thấy tần suất sử dụng ChatGPT là khá cao, được trải đều trên các kỹ năng, mục đích đa dạng.

Để tối ưu hóa lợi ích của ChatGPT khi học tiếng Trung, sinh viên ngành Ngôn ngữ Anh cần tối ưu hóa câu lệnh và sử dụng một cách có chọn lọc, tránh ỉ lại vào công cụ, đồng thời kết hợp cùng lúc nhiều phương pháp học tập nhằm mang lại hiệu quả tốt nhất. Ngoài ra, sinh viên cũng có thể cân nhắc việc sử dụng tài khoản VIP của ChatGPT để được sử dụng những tính năng cao cấp hơn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Essel, H. B., Vlachopoulos, D., Essuman, A. B., & Amankwa, J. O. (2024). ChatGPT effects on cognitive skills of undergraduate students: Receiving instant responses from AI-based conversational large language models (LLMs). *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 6, Article 100198. <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2023.100198>.
- [2] Yun, L. (2024). ChatGPT in International Chinese Language Education: Opportunities, Potential Problems, and Solution Strategies. *World Journal of Educational Studies*, 2(2), 48-53. <https://doi.org/10.61784/wjesv2n2102>.
- [3] Karataş, F., Abedi, F. Y., Gonyel, F. O., Karadeniz, D. & Kuzgun, Y (2024). Incorporating AI in foreign language education: An investigation into ChatGPT's effect on foreign language learners. *Education and Information Technologies*, 29, 19343–19366. <https://doi.org/10.1007/s10639-024-12574-6>.
- [4] Thúy, D. T. (2024). Ứng dụng công nghệ thực tế ảo để tăng cường dạy học trong lĩnh vực thương mại điện tử tại Trường Đại học Tài nguyên và Môi trường Hà Nội. *Tạp chí Thiết bị Giáo dục*, 325(2), 15-17.
- [5] Shahid, A. , Hayat, K. , Iqbal, Z & Jabeen, I. (2023). Comparative Analysis: ChatGPT vs Traditional Teaching Methods. *Pakistan Journal of Society, Education and Language*, 9(2), 585-593.
- [6] Dai, L. (戴岭), Zhao, X. W. (赵晓伟) & Zhu, Z. T. (祝智庭) (2023). 智慧问学：基于 ChatGPT 的对话式学习新模式. *开放教育研究*, 29(6), 42-51. <https://doi.org/10.13966/j.cnki.kfjyyj.2023.06.005>.
- [7] Quang, L. D., An, N. X., Phuong, L. T., Long, N. N., Ly, K. T. H., Quý, N. T. & Huyền, N. N. (2024). Khó khăn và Giải pháp khắc phục trong học tiếng Trung Quốc: Nghiên cứu tại Trường Đại học Hòa Bình. *Tạp chí KH&CN Trường Đại học Hòa Bình, Số Đặc biệt*, 216-226.
- [8] Moradi, H. (2025). Integrating AI in higher education: Factors influencing ChatGPT acceptance among Chinese university EFL students. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 22, Article 30. <https://doi.org/10.1186/s41239-025-00530-4>.
- [9] Pimentel, J. L. (2010). A note on the usage of Likert Scaling for research data analysis. *USM R&D Journal*, 18(2), 109-112.
- [10] Wang, S. Y. (王胜远), Cheng, Z. W. (程稚蔚), Zhang, X. (张笑) & Wang, Y. W. (王运武) (2024). ChatGPT类人工智能赋能基础教育:机遇、挑战与发展建议. *中国教育技术装备*, 7, 1-3, 40.
- [11] Yang, L. R. (杨连瑞) (2024). ChatGPT大语言模型背景下的二语习得. *现代外语*, 47(4), 578-584.
- [12] Zhong, B. L. (钟秉林), Shang, J. J. (尚俊杰), Wang, J. H. (王建华), et al. (2023). ChatGPT对教育的挑战（笔谈）. *重庆高教研究*, 11(3) 3-25.